CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Юридичний факультет

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
____проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«28» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ
вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: «Міжнародне право»
Спеціальність: 293 Міжнародне право
Галузь знань: 29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Юридичний факультет
Мова навчання: українська

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Гендерна рівність у міжнародному праві» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Розробники:
Строїч Марія Іванівна, *асистент*

Викладачі, що забезпечують читання даної дисципліни
Строїч Марія Іванівна, *асистент*

Затверджено на засіданні кафедри Міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

В.о. завідувача кафедри
міжнародного права
та порівняльного правознавства _____ **д.ю.н., проф. Світлана КАРВАЦЬКА**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Юридичний факультет

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
_____проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«_____» _____2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ
вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: Міжнародне право
Спеціальність: 293 Міжнародне право
Галузь знань: 29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Юридичний факультет
Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Гендерна рівність у міжнародному праві»**, складена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право галузі знань 29 Міжнародні відносини, затвердженої вченою радою університету 30 червня 2021 року, протокол № 7.

Розробник:

- Кандидат юридичних наук, асистент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства **МАНИК Альона Захарівна**

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

- асистент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства **ЛАБИК Анастасія Русланівна**

Затверджено на засіданні кафедри Міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

В.о. завідувача кафедри міжнародного
права та порівняльного правознавства _____ проф. Світлана КАРВАЦЬКА

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № _ від «__» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету _____ доц. Лаура БЗОВА

Мета навчальної дисципліни **“Гендерна рівність у міжнародному праві” -** опанування студентами теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв’язання практичних проблем, пов’язаних із питаннями гендерної дискримінації, вирішенням спорів щодо порушення принципу гендерної рівності, захисту порушених прав жінок, здійснення гендерно-правової експертизи нормативних актів; застосування міжнародно-правових актів, що врегульовують питання гендерної рівності.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач володітиме наступними компетентностями, що закріплені в Освітній програмі «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право:

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до розуміння причинно-наслідкових зв’язків й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності.

ЗК 2. Здатність виявляти актуальні проблеми.

ЗК 5. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 9. Здатність до генерування нових ідей при вирішенні практичних завдань

ЗК 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема, в міжнародному контексті.

Фахові компетентності

ФК 7. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи; знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, закріплених універсальними і регіональними актами з прав людини; міжнародних універсальних і регіональних, а також національних інституційних механізмів захисту прав людини.

ФК 12. Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм.

Програмні результати навчання

ПРН 11. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів на національному і міжнародному рівнях у різних правових ситуаціях.

ПРН 19. Забезпечувати реалізацію Конституції, законів України та відповідних міжнародних конвенцій у випадку посягань на права і свободи, честь і гідність людини, права держави, права юридичних осіб, об’єднань громадян тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

а) знати:

- базові поняття у сфері правового регулювання принципу гендерної рівності та у сфері антидискримінаційного права;
- джерела правового регулювання принципу гендерної рівності;
- історичні етапи становлення принципу гендерної рівності;
- зміст та види основних заходів спрямованих на дискримінацію прав жінок;

- порядок звернення та судового вирішення справ щодо захисту прав жінок;
- основи права Ради Європи та права Європейського Союзу у сфері гендерної рівності;

б) вміти:
- правильно застосовувати джерела правового регулювання права гендерної рівності;
- використовувати універсальні та регіональні стандарти забезпечення гендерної рівності;
- здійснювати кваліфікацію такого явища, як дискримінація, вміти його ідентифікувати;
- здійснювати судовий захист прав жінок;
- застосовувати та тлумачити акти міжнародного права у сфері гендерної рівності;
- репрезентувати результати власної професійної діяльності у сфері забезпечення реалізації принципу гендерної рівності та аргументовано їх відстоювати

мати навички:
- прогнозувати ситуації, які виникнуть у результаті дискримінаційної діяльності;
- аналізувати практику з врегулювання питання порушення принципу гендерної рівності ;
- аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції;
- здійснювати процесуально-документальне оформлення результатів розгляду юридичної справи щодо порушення принципу гендерної рівності, іншої юридичної документації, у тому числі й іноземною мовою;
- здійснювати контроль за реалізацією юридичних рішень, у тому числі й судів іноземної чи міжнародної юрисдикції з питань, що стосуються забезпечення реалізації принципу гендерної рівності;
- здійснювати гендерно-правову експертизу міжнародно-правових актів.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	IV	VIII	3.0	90	15	15	-	-	60	-	залік
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	практ.	лаб.	інд.	ср с		лекц.	практ.	лаб.	інд.	ср с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика інституту гендерної рівності												
Тема 1. Становлення та розвиток принципу гендерної рівності у міжнародному праві.	8	1	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Фемінізм: поняття, етапи, напрями.	8	1	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Міжнародно-правовий захист прав жінок з позицій фемінізму.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Гендерна рівність як основа реалізації права на здоров'я в міжнародному праві.	8	1	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Загальна характеристика та правові основи боротьби з гендерним насильством.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ1	**44**	**7**	**7**	**-**	**-**	**30**	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Законодавче регулювання та міжнародні стандарти гендерної рівності												
Тема 1. Інституційний механізм забезпечення міжнародних стандартів гендерної рівності.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-

Тема 2. Діяльність міжнародних неурядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності.	8	1	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Міжнародно-правовий контроль за виконанням конвенційних зобов'язань у сфері дотримання гендерної рівності.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Правове забезпечення принципу гендерної рівності в ЄС: від принципу однакового ставлення до стратегії позитивної дії.	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Гендерно-правова експертиза міжнародно-правових актів.	8	1	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 2	**46**	**8**	**8**	**-**	**-**	**30**	-	-	-	-	-	-
Усього годин	**90**	**15**	**15**	**-**	**-**	**60**	-	-	-	-	-	-

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	**Тема 1. Становлення та розвиток принципу гендерної рівності** 1. Походження та зміст поняття «гендер». «Гендер» і «стать». «Жіночі дослідження». 2. Гендерні дослідження. Гендер як система. Гендерна система суспільства. Гендерна теорія. Витоки нормативного закріплення принципу гендерної рівності в міжнародно-правових актах. 3. Міжнародно-правові акти регіонального та універсального рівня про принцип гендерної рівності.
2	**Тема 2. Фемінізм: поняття, етапи, напрями** 1. Поняття та правова природа фемінізму. 2. Витоки формування феміністичних течій у сучасному світі.

	3. Етапи формування фемінізму. 4. Загальна характерника основних напрямів фемінізму.
3	**Тема 3. Міжнародно-правовий захист прав жінок з позицій фемінізму** 1. Феміністська теорія права: основні підходи та її значення для розвитку права. 2. Фемінізм у міжнародному праві. 3. Міжнародне та національне право: феміністський погляд на проблеми взаємодії.
4	**Тема 4. Гендерна рівність як основа реалізації права на здоров'я в міжнародному праві** 1. Поняття та зміст гендерної рівності у сфері охорони здоров'я. 2. Міжнародно-правові стандарти визнання та закріплення гендерної рівності у сфері охорони здоров'я. 3. Особливості реалізації принципу гендерної рівності у сфері охорони здоров'я.
5	**Тема 5. Загальна характеристика та правові основи боротьби з гендерним насильством** 1. Визначення поняття «насильство». 2. Гендерні стереотипи. 3. Міжнародні стандарти щодо протидії гендерному насильству. Профілактичні роботи з особами, які постраждали від гендерного насильства. 4. Запобігання та протидія гендерному насильству. Правове регулювання запобігання гендерному насильству
6	**Тема 6. Інституційний механізм забезпечення міжнародних стандартів гендерної рівності. Міжнародно-правове регулювання, форми та методи діяльності міжнародних організацій у сфері забезпечення гендерної рівності** 1. Загальна характеристика міжнародних урядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності. 2. Напрями діяльності сучасних міжнародних організацій у сфері гендерної рівності. 3. Загальна характеристика основних міжнародно-правових стандартів, прийнятих міжнародними організаціями щодо питання забезпечення гендерної рівності.
7	**Тема 7. Діяльність міжнародних неурядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності** 1. Загальна характеристика основних неурядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності. 2. Роль неурядових організацій у запобіганні та протидії гендерному насильству. 3. Діяльність окремих громадських організацій по боротьбі, протидії гендерному насильству.
8	**Тема 8. Міжнародно-правовий контроль за виконанням конвенційних зобов'язань у сфері дотримання гендерної рівності** 1. Поняття та суб'єкти міжнародно-правового контролю. 2. Нормативна основа міжнародно-правового контролю за дотриманням гендерної рівності. **3.** Види контролю за виконанням конвенційних зобов'язань у сфері дотримання гендерної рівності.
9	**Тема 9. Правове забезпечення принципу гендерної рівності в ЄС: від принципу однакового ставлення до стратегії позитивної дії.** 1. Гендерна політика на рівні ЄС.

	2. Гендерна стратегія ЄС. 3. Законодавство ЄС у сфері забезпечення політики гендерної рівності. Залучення жінок до різних сфер діяльності на рівні ЄС.
10	**Тема 10. Гендерно-правова експертиза міжнародно-правових актів** 1. Статут ООН. 2. Загальна декларація прав людини. 3. Конвенція Міжнародної організації праці про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності № 100. 4. Конвенція про політичні права жінок. 5. Конвенція про громадянство одруженої жінки. 6. Конвенція Міжнародної організації праці про дискримінацію в галузі праць та занять № 111. 7. Віденська декларація, прийнята під час Всесвітньої конференції з прав людини під егідою ООН.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми
1	**Тема 1. Становлення та розвиток принципу гендерної рівності** 1. Походження та зміст поняття «гендер». «Гендер» і «стать». «Жіночі дослідження». 2. Гендерні дослідження. Гендер як система. Гендерна система суспільства. Гендерна теорія. Витоки нормативного закріплення принципу гендерної рівності в міжнародно-правових актах. 3. Міжнародно-правові акти регіонального та універсального рівня про принцип гендерної рівності.
2	**Тема 2. Фемінізм: поняття, етапи, напрями** 1. Поняття та правова природа фемінізму. 2. Витоки формування феміністичних течій у сучасному світі. 3. Етапи формування фемінізму. 4. Загальна характерника основних напрямів фемінізму.
3	**Тема 3. Міжнародно-правовий захист прав жінок з позицій фемінізму** 1. Феміністська теорія права: основні підходи та її значення для розвитку права. 2. Фемінізм у міжнародному праві. 3. Міжнародне та національне право: феміністський погляд на проблеми взаємодії.
4	**Тема 4. Гендерна рівність як основа реалізації права на здоров'я в міжнародному праві** 1. Поняття та зміст гендерної рівності у сфері охорони здоров'я. 2. Міжнародно-правові стандарти визнання та закріплення гендерної рівності у сфері охорони здоров'я. 3. Особливості реалізації принципу гендерної рівності у сфері охорони здоров'я.

5	**Тема 5. Загальна характеристика та правові основи боротьби з гендерним насильством** 1. Визначення поняття «насильство». 2. Гендерні стереотипи. 3. Міжнародні стандарти щодо протидії гендерному насильству. Профілактичні роботи з особами, які постраждали від гендерного насильства. 4. Запобігання та протидія гендерному насильству. Правове регулювання запобігання гендерному насильству
6	**Тема 6. Інституційний механізм забезпечення міжнародних стандартів гендерної рівності. Міжнародно-правове регулювання, форми та методи діяльності міжнародних організацій у сфері забезпечення гендерної рівності** 1. Загальна характеристика міжнародних урядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності. 2. Напрями діяльності сучасних міжнародних організацій у сфері гендерної рівності. 3. Загальна характеристика основних міжнародно-правових стандартів, прийнятих міжнародними організаціями щодо питання забезпечення гендерної рівності.
7	**Тема 7. Діяльність міжнародних неурядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності** 1. Загальна характеристика основних неурядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності. 2. Роль неурядових організацій у запобіганні та протидії гендерному насильству. 3. Діяльність окремих громадських організацій по боротьбі, протидії гендерному насильству.
8	**Тема 8. Міжнародно-правовий контроль за виконанням конвенційних зобов'язань у сфері дотримання гендерної рівності** 1. Поняття та суб'єкти міжнародно-правового контролю. 2. Нормативна основа міжнародно-правового контролю за дотриманням гендерної рівності. 3. Види контролю за виконанням конвенційних зобов'язань у сфері дотримання гендерної рівності.
9	**Тема 9. Правове забезпечення принципу гендерної рівності в ЄС: від принципу однакового ставлення до стратегії позитивної дії.** 1. Гендерна політика на рівні ЄС. 2. Гендерна стратегія ЄС. 3. Законодавство ЄС у сфері забезпечення політики гендерної рівності. 4. Залучення жінок до різних сфер діяльності на рівні ЄС.
10	**Тема 10. Гендерно-правова експертиза міжнародно-правових актів** 1. Статут ООН. 2. Загальна декларація прав людини. 3. Конвенція Міжнародної організації праці про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності № 100. 4. Конвенція про політичні права жінок.

	5. Конвенція про громадянство одруженої жінки. 6. Конвенція Міжнародної організації праці про дискримінацію в галузі праць та занять № 111. 7. Віденська декларація, прийнята під час Всесвітньої конференції з прав людини під егідою ООН.

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в поза аудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички прийняття правових рішень. Відповіді на питання повинні бути законспектовані, їхнє викладення має бути стислим і чітким, обов'язковими є посилання на використані джерела.

Форма контролю самостійної роботи – перевірка конспекту або обговорення на семінарському занятті. Питання, відведені для самостійної роботи, виносяться на поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонуються питання для самоконтролю набутих знань.

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.
1	Становлення та розвиток принципу гендерної рівності у міжнародному праві	Проаналізуйте, як принцип гендерної рівності еволюціонував від його початкового формулювання в документах ООН до сучасного розуміння, що включає не лише відсутність дискримінації, а й позитивні дії. Охарактеризуйте роль Загальної декларації прав людини 1948 року та Міжнародних пактів про права людини 1966 року у становленні принципу гендерної рівності.	6
2	Фемінізм: поняття, етапи, напрями	Порівняйте основні напрями фемінізму. Визначте, як кожен з них впливає на підходи до правового регулювання гендерної рівності. Проаналізуйте, як різні «хвилі» фемінізму вплинули на міжнародне право, зокрема, на укладення міжнародних договорів щодо прав жінок.	6
3	Міжнародно-правовий захист прав жінок з позицій фемінізму	Охарактеризуйте концепцію структурної дискримінації. Проаналізуйте, як ця концепція вплинула на зміст Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Визначте, чи є міжнародне право достатньо ефективним для захисту прав жінок. Наведіть аргументи «за» та «проти».	6
4	Гендерна рівність як основа реалізації права на здоров'я в міжнародному праві	Проаналізуйте зв'язок між гендерною рівністю та правом на здоров'я, як він закріплений у міжнародних документах. Охарактеризуйте основні виклики та бар'єри у реалізації права на здоров'я для жінок у різних країнах, та поясніть, як міжнародне право намагається їх усунути.	6

5	Загальна характеристика та правові основи боротьби з гендерним насильством	Порівняйте положення Стамбульської конвенції з іншими міжнародними інструментами, що регулюють боротьбу з насильством проти жінок. Визначте, у чому полягає її унікальність та комплексний підхід. Охарактеризуйте поняття гендерного насильства в міжнародному праві. Проаналізуйте, як міжнародне співтовариство криміналізує та запобігає таким злочинам.	6
6	Інституційний механізм забезпечення міжнародних стандартів гендерної рівності	Визначте роль Комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок. Проаналізуйте, як він здійснює контроль за виконанням Конвенції CEDAW. Охарактеризуйте функції та повноваження інших міжнародних інституцій, що сприяють забезпеченню гендерної рівності.	6
7	Діяльність міжнародних неурядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності	Проаналізуйте роль міжнародних неурядових організацій у моніторингу дотримання прав жінок. Наведіть приклади їхньої співпраці з міждержавними органами. Охарактеризуйте, як МНУО впливають на формування міжнародної політики у сфері гендерної рівності та зміни в національному законодавстві.	6
8	Міжнародно-правовий контроль за виконанням конвенційних зобов’язань у сфері дотримання гендерної рівності	Охарактеризуйте процедури подання доповідей державами-учасницями Конвенції CEDAW. Проаналізуйте значення «тіньових доповідей», які подають міжнародні неурядові організації. Порівняйте механізм контролю за дотриманням прав жінок у рамках ООН та Ради Європи.	6
9	Правове забезпечення принципу гендерної рівності в ЄС: від принципу однакового ставлення до стратегії позитивної дії	Проаналізуйте еволюцію законодавства Європейського Союзу у сфері гендерної рівності. Визначте, як принцип «однакової оплати за однакову працю» розширився до поняття «позитивної дії». Охарактеризуйте основні судові рішення Суду Європейського Союзу, які стали прецедентами у забезпеченні гендерної рівності.	6
10	Гендерно-правова експертиза міжнародно-правових актів	Визначте поняття та мету гендерно-правової експертизи. Охарактеризуйте її основні критерії. Проаналізуйте практичне значення гендерно-правової експертизи при розробці та укладанні міжнародних договорів. Наведіть приклади, як її висновки можуть змінювати формулювання документів.	6

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Самостійна робота оцінюється за результатами перевірки конспектів, письмових завдань (есе, рефератів), ведення термінологічного словника, виконання тестів та обговорення матеріалу відповідно до таких критеріїв:

5 балів - здобувач у повному обсязі володіє матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст питань для самостійного опрацювання. Відповіді чітко та стисло законспектовані. Здобувач самостійно й аргументовано викладає матеріал під час обговорення, робить обов'язкові посилання на джерела та використовує як обов’язкову, так і додаткову літературу.

4 бали - здобувач на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, впевнено та обґрунтовано його викладає. У підготовленому конспекті зміст питань

розкрито з використанням переважно обов'язкової літератури. Здобувач допускає лише поодинокі несуттєві неточності, які здатний виправити самостійно.

3 бали - здобувач загалом володіє матеріалом та викладає його основний зміст, проте робить це без глибокого всебічного аналізу та аргументації. Матеріал підготовлено без використання всієї необхідної літератури. Здобувач допускає окремі суттєві неточності та помилки під час відповіді.

2 бали - здобувач лише фрагментарно або частково володіє матеріалом, викладає його поверхово, неповно і без належного обґрунтування. Під час обговорення здобувач плутається в базовій термінології, не здатний до самостійної аргументації та потребує навідних питань від викладача.

1 бал - здобувач мінімально володіє навчальним матеріалом. Він не в змозі викласти зміст питань самостійної роботи, не розуміє теоретичного матеріалу та допускає суттєві помилки.

Методи навчання

Викладання засноване на тісній взаємодії між викладачем та здобувачем із використанням інтерактивних методів з тим, щоб допомогти студентам розвивати аналітичні навички, здатність до логічно-обґрунтованої аргументації та розуміння міжнародно-правових аспектів з позицій доктрини та принципу верховенства права. Під час лекційних занять, в основному, використовуються пояснювально-ілюстративний, пізнавально-пошуковий та інтерактивний методи навчання і викладання: пояснення нового матеріалу, що має проблемний характер, у формі повідомлень, дискусій, консультацій, розв’язання ситуативних завдань, із застосуванням новітніх інформаційно- комунікаційних технологій; організація лекції у формі, коли студенти можуть аргументовано висловлювати свої погляди та аналізувати позиції різних країн, демонстрація презентацій, інтерактивних платформ, віртуальних екскурсій до європейських інституцій тощо з тематики лекційного заняття.

Поєднання компетентнісного та інтерактивного підходів становить основу організації та проведення практичних занять з дисципліни. Використовується індивідуальна або групова робота, що передбачає колоквіуми, дебати, розв’язання реальних кейсів, завдань, які вимагають збору, систематизації та аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, її міжнародно-правової оцінки. Окрім цього, застосовується метод використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема демонстрація презентацій, доповідей, рефератів, есе, колективна робота з нормативною базою.

Для забезпечення ефективного засвоєння міждисциплінарного матеріалу у процесі викладання освітнього компонента використовується комплексний підхід, що поєднує традиційні та інноваційні методи навчання.

Методи формування професійної компетентності (набуття теоретичних знань):

- проблемна лекція (розкриття теоретичного матеріалу через призму актуальних правових колізій (наприклад, конфлікт між стрімким розвитком систем штучного інтелекту та фундаментальним правом особи на приватність);
- лекція-візуалізація (використання мультимедійних презентацій, інфографік, блок-схем та таблиць для наочного пояснення складної архітектури

європейського законодавства та алгоритмів опрацювання даних);
- дискусія (залучення здобувачів до аргументованого обговорення проблемних питань під час практичних занять, стимулювання критичного мислення щодо доктринальних концепцій цифрових прав людини).

Методи формування практичних умінь та навичок:
- Case study (системний аналіз та розв'язання реальних правових ситуацій на основі прецедентної практики Європейського суду з прав людини та Суду Справедливості ЄС);
- юридичне моделювання та Moot court (симуляція процедури судових засідань або оскарження рішень наглядових органів);
- метод аналізу та розробки юридичних документів (практична робота зі складання політики конфіденційності, форми надання згоди, звітів з оцінки впливу на захист даних та аналізу міжнародних нормативних документів);
- робота з правовими першоджерелами (самостійний пошук та опрацювання студентами рішень міжнародних судів і рекомендацій європейських інституцій у цифрових архівах та бібліотечних базах).

Методи стимулювання пізнавальної активності та самостійної роботи:
- проєктний метод (робота в малих групах над розробкою комплексних стратегій захисту даних для гіпотетичних клієнтів)
- метод наукового пошуку (підготовка індивідуальних науково-аналітичних есе, тез для студентських науково-практичних конференцій та розробка мультимедійних презентацій для публічного захисту);
- взаємооцінювання (критичний аналіз студентами юридичних документів чи презентацій, підготовлених колегами).

Система контролю та оцінювання

Форми проведення занять: лекції, практичні заняття. Організація роботи слухачів передбачає понятєво-категоріальний масив з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою, а також розв’язання проблемних ситуацій та дослідно-творчих завдань.

Поточний контоль: здійснюється на заняттях через індивідуальне і фронтальне усне опитування, бліц-опитування; письмові самостійні роботи (реферати, есе); ведення термінологічного словника; практичні, індивідуальні та самостійні завдання; розв’язання творчих задач; взаємоконтроль слухачів у парах і групах; самоконтроль тощо. Особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів.

Методи поточного контролю:
- індивідуальне і фронтальне усне опитування;
- бліц-опитування;
- письмові самостійні роботи (реферати, есе);
- ведення термінологічного словника;
- виконання практичних, індивідуальних та самостійних завдань;
- розв’язання проблемних ситуацій та правових задач;
- тестування (стандартизовані тести);
- презентації результатів досліджень.

Форми контролю:

- **поточний контроль** (здійснюється на практичних заняттях та за результатами виконання завдань самостійної роботи);
- **підсумковий контроль** (залік).

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних завдань.

Критерії оцінювання поточного контролю

5 балів отримує здобувач, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом конкретної теми, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, може глибоко та всебічно розкрити зміст теоретичних питань та практичних завдань, доповнює та коментує виступи колег, бере активну участь у обговоренні теоретичних питань практичного заняття, використовуючи при цьому як обов'язкову, так і додаткову літературу, а також без помилок вирішив усі тестові завдання, якщо такі були передбачені.

4 бали отримує здобувач, який достатньо володіє навчальним матеріалом конкретної теми, достатньо обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань йому не вистачає достатньої глибини та аргументації, він допускає при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

3 бали отримує здобувач, який загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових завдань, але без глибокого всебічного аналізу та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

2 бали отримує здобувач, який частково володіє навчальним матеріалом. Поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив невелику частину тестових завдань.

1 бал отримує здобувач, який мінімально володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив лише окремі тестові завдання.

0 балів отримує здобувач, який зовсім не володіє навчальним матеріалом та не може його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та не в змозі виконати практичні (тестові) завдання. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

45-50 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили зміст питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

41-44 бали отримують студенти, які в цілому розкрили зміст питання, однак не повно і допустили деякі неточності. При цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу.

37-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

34-36 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

30-33 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкрили більшість його окремих положень і допустили при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-29 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Підсумковий семестровий контроль оцінюється **від 0 до 100** балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС:

- здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку **A**. При цьому оцінку - 100 балів, як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;
- здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили незначні неточності, ставлять оцінку **B**;
- здобувачам вищої освіти, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку **C**;
- здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння Робочою програмою навчальної дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку **D**;
- здобувачам вищої освіти, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку **E**.
- здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки **FX** або **F**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і при оцінці FX повторно перескласти підсумковий контроль, а при оцінці F пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням підсумкового контролю.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)										Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Т1, Т2 ... Т10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Поясніть походження та зміст поняття «гендер».
2. Проаналізуйте поняття «гендер» і «стать», «жіночі дослідження».
3. Розкрийте суть гендерних досліджень.
4. Проаналізуйте систему гендеру.
5. Розкрийте гендерну систему суспільства.
6. Поясніть витоки нормативного закріплення принципу гендерної рівності в міжнародно-правових актах.
7. Охарактеризуйте міжнародно-правові акти регіонального та універсального рівня про принцип гендерної рівності.
8. Розкрийте поняття та правову природу фемінізму.
9. Проаналізуйте витоки формування феміністичних течій у сучасному світі.
10. Охарактеризуйте етапи формування фемінізму.
11. Дайте загальну характеристику основних напрямів фемінізму.
12. Розкрийте феміністську теорію права: основні підходи та її значення для розвитку права.
13. Проаналізуйте фемінізм у міжнародному праві.
14. Розкрийте поняття та зміст гендерної рівності у сфері охорони здоров'я.
15. Охарактеризуйте міжнародно-правові стандарти визнання та закріплення гендерної рівності у сфері охорони здоров'я.

16. Визначте особливості реалізації принципу гендерної рівності у сфері охорони здоров’я.
17. Розкрийте правові основи боротьби з гендерним насильством.
18. Визначте поняття «насильство».
19. Розкрийте гендерні стереотипи.
20. Проаналізуйте міжнародні стандарти щодо протидії гендерному насильству.
21. Охарактеризуйте профілактичні роботи з особами, які постраждали від гендерного насильства.
22. Дайте загальну характеристику міжнародних урядових організацій у сфері забезпечення гендерної рівності.
23. Розкрийте напрями діяльності сучасних міжнародних організацій у сфері гендерної рівності.
24. Дайте загальну характеристику основних міжнародно-правових стандартів, прийнятих міжнародними організаціями щодо питання забезпечення гендерної рівності.
25. Охарактеризуйте основні неурядові організації у сфері забезпечення гендерної рівності.
26. Розкрийте роль неурядових організацій у запобіганні та протидії гендерному насильству.
27. Проаналізуйте діяльність окремих громадських організацій по боротьбі, протидії гендерному насильству.
28. Охарактеризуйте міжнародно-правовий контроль за виконанням конвенційних зобов’язань у сфері дотримання гендерної рівності.
29. Розкрийте особливості гендерної політики на рівні ЄС.
30. Проаналізуйте гендерну стратегію ЄС.
31. Розкрийте законодавство ЄС у сфері забезпечення політики гендерної рівності.
32. Проведіть гендерно-правову експертизу Статуту ООН.
33. Проведіть гендерно-правову експертизу Загальної декларації прав людини.
34. Проведіть гендерно-правову експертизу Конвенції Міжнародної організації праці про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності № 100.
35. Проведіть гендерно-правову експертизу Конвенції про політичні права жінок.
36. Проведіть гендерно-правову експертизу Конвенції про громадянство одруженої жінки.
37. Проведіть гендерно-правову експертизу Конвенції Міжнародної організації праці про дискримінацію в галузі праць та занять № 111.
38. Проведіть гендерно-правову експертизу Віденської декларації, прийнятої під час Всесвітньої конференції з прав людини під егідою ООН.

Зарахування результатів неформальної освіти

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни також реалізується через участь у неформальній/інформальній освіті.

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється на основі Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (URL: https://media.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf).

За наявності належного сертифіката здобувачу освіти нараховується **3 бали** за відповідну тему, що прирівнюється до оцінювання виконання завдань практичного заняття. До зарахування приймаються результати проходження окремих тем дисципліни на авторитетних онлайн-платформах, наприклад, Coursera, Prometheus, навчальних курсів HELP, зокрема, але не виключно, наступних:

- *Gender Equality and Gender Mainstreaming* (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=7165
- *Гендерна рівність та протидія сексуальним домаганням у військовій сфері* (освітня платформа Prometheus): https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GE101+2021_T2
- *Я знаю гендер* (освітня платформа Prometheus): https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UNW+GENDER101+2020_T3
- *Жінки та чоловіки:* гендер для всіх (освітня платформа Prometheus): https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+101+2015_T2

Рекомендована література

Основна

1. Council of Europe. (2011, May 11). Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (CETS No. 210). URL: https://www.coe.int/en/web/gender-matters/council-of-europe-convention-on-preventing-and-combating-violence-against-women-and-domestic-violence.
2. González et al. («Cotton Field») v. Mexico, Preliminary Objection, Merits, Reparations and Costs, Judgment (Inter-Am. Ct. H.R. 2009). URL: https://www.refworld.org/jurisprudence/caselaw/iacrthr/2009/107991.
3. International Labour Organization. (2019, June 21). *Violence and Harassment Convention* (No. 190). URL: https://normlex.ilo.org/dyn/nrmlx_en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:3999810.
4. *Opuz v. Turkey*, App. No. 33401/02 (Eur. Ct. H.R. 2009). URL: https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-201401.
5. Rezvorovych, K. R., & Yunina, M. P. International public safety standards and their impact on the implementation of the protection of women and children's rights under martial law in Ukraine. Publishing House "Baltija Publishing". 2024. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-442-9-15.
6. UN Fourth World Conference on Women. (1995). *Beijing Declaration and Platform for Action*. U.N. Doc. A/CONF.177/20. URL: https://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/BDPfA%20E.pdf.
7. UN General Assembly. (1966, December 16). International Covenant on Civil and Political Rights. United Nations, Treaty Series, vol. 999, p. 171. URL: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-and-political-rights.

8. UN Security Council. (2000, October 31). *Resolution 1325 (2000) [on women and peace and security]*. U.N. Doc. S/RES/1325. https://www.un.org/shestandsforpeace/content/united-nations-security-council-resolution-1325-2000-sres1325-2000.
9. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207.
10. Марценюк Т. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. URL: http://www.icps.com.ua/assets/uploads/files/genderna_pol_tika_s.pdf.

Додаткова

1. Bazaanah, P., & Ngcobo, P. Shadow of justice: review on women's struggle against gender-based violence in Ghana and South Africa. SN Social Sciences, 4(7). 2024. 126 p
2. Cotterrell, R. Comparative law and legal culture. In M. Reimann, & R. Zimmermann (Eds.), The oxford handbook of comparative law. Oxford University Press. doi: 10.1093/oxfordhb/9780198810230.013.22 .
3. Umarkhanova, P. D. Women's access to justice: best practices from European Union countries. World Bulletin of Management and Law, 36. 2024. P. 1-7.
4. Бабяк, М. Б., О. І. Лисяк. Гендерна рівність та права жінок у міжнародному праві. Юридичний науковий електронний журнал. № 3. 2025. С. 479-481. URL: http://lsej.org.ua/3_2025/116.pdf.
5. Бердач, А., & Мацелюх, І. (2023). Формування та закріплення принципів гендерної рівності в міжнародних нормативно-правових актах. Formation and consolidation of gender equality in international legislation. URL: https://elar.navs.edu.ua/items/faf5f839-a64e-42d5-8f5f-3299171ff147.
6. Бучин, М. А., & Данчук, Г. Д. (2023). Гендерна рівність у політичній сфері як одна із складових реалізації цілей сталого розвитку ООН. Вісник НТУУ» КПІ» Політологія. Соціологія. Право, (1 (57)), 56-61. URL: http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/280790.
7. Бучин, М. А., Данчук, Г. Д. Гендерна рівність у політичній сфері як одна із складових реалізації цілей сталого розвитку ООН. Вісник НТУУ» КПІ» Політологія. Соціологія. Право. № 1 (57). 2023. С. 56-61.
8. Глиняна, К. (2025). Забезпечення гендерної рівності в сімейних правовідносинах: національний та міжнародний досвід. Юридичний вісник, 1, 180-187. URL: https://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/25.pdf.
9. Жаровська, І. М. (2025). Жіночий рух та аспекти гендерної рівності й недискримінації: історико-правове дослідження. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*, (47), 444-449. URL: https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1923.
10. Загрішева, Н. В. (2025). Захист прав жінок в міжнародному гендерному законодавстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*, *4*(88), 59-65. URL: http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/331057.
11. Зудінова, М. Ю. (2025). Інституційний механізм забезпечення принципу гендерної рівності в національному та міжнародному праві. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/items/02ce31fe-00fd-4543-ac2f-cc988fb81298.

12. Ковальська, Н. М. (2024). Державна політика гендерної рівності та її міжнародне врегулювання. *Вісник Херсонського національного технічного університету*, (2 (89)), 297-302. URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/665.
13. Левченко, К. Б. Гендерна рівність у міжнародній та національній правових рамках забезпечення сталого розвитку. Друкується за рішенням оргкомітету відповідно до доручення Харківського національного університету внутрішніх справ від 28.08. 2025 № 64, 232. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/27259/1/Ekonomiko%20pravove%20ta%20finansovo%20oblikove%20zabezpechennia%20staloho%20rozvytku_2025.pdf#page=232.
14. Сарнавський, М. О. (2024). Механізм забезпечення гендерної рівності під час військового стану. *Право і суспільство*, (6), 174-181. URL: https://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/6_2024/28.pdf.
15. Середа, О. Г., & Бурнягіна, Ю. М. (2025). Актуальні питання забезпечення гендерної рівності у трудових правовідносинах: зарубіжний досвід та вітчизняні перспективи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*, *2*(91), 155-161. URL: http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/343824.
16. Сироїд, Т. Л. (2024). Концепція гендерної рівності та прояви гендерної нерівності: міжнародно-правовий аспект. Аналітично-порівняльне правознавство, (6), 925-934. URL: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/317633.
17. Степаненко, Н. В., & Коваленко, К. В. (2024). Особливості механізмів захисту прав жінок крізь призму міжнародних стандартів прав людини. *Legal Bulletin*, 35-40. URL: https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/471.

Інформаційні ресурси

1. http://www.icj-cij.org/homepage/index.php?p1=0&lang=en – офіційний сайт Міжнародного Суду ООН.
2. http://www.icj-cij.org/docket/index.php?p1=3&p2=2&lang=en – перелік справ ЄСПЛ, що були розглянуті судом з моменту його створення.
3. https://www.echr.coe.int - сайт ЄСПЛ.
4. http://www.icc-cpi.in – сайт Міжнародного кримінального суду.
5. https://youtu.be/BU8BhyXcKjI - Гендерні квоти, рівність vs. однаковість. Розмови про гендерну рівність.
6. https://youtu.be/U4G5RmDUe9M - Чоловічі та жіночі професії, гендерно-правова експертиза. Розмови про гендерну рівність.
7. http://jurfem.com.ua/wp-content/uploads/2019/06/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%AE%D1%80%D0%A4%D0%B5%D0%BC.pdf - Методичні рекомендації “Гендерна дискримінація: ідентифікація та механізм надання правової допомоги”.

8. https://jurfem.com.ua/oglyad-praktyky-verhovnogo-sudu/ - огляд практики Верховного Суду у справах щодо кримінальних правопорушень проти статевої свободи та недоторканості.
9. https://jurfem.com.ua/ohlyad-rishen-mks/ - огляд рішень Міжнародного кримінального суду щодо сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК).
10. https://jurfem.com.ua/oglyad-rishen-yespl/ - огляд рішень ЄСПЛ у справах, пов'язаних з дискримінацією за ознакою статі.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/;
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/;
- «Політикою використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/.

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.